Lue lapselle.

Kurmanji / **Kurmancî**

Zarokek ku jê ra tê xwendin, dixwaze...

Rêbera Dêûbavan: Girîngiya xwendinê ji bo zarok

1. Xwebaweriyê bi dest bixe û hîn bibe ku hevalekî dadmend be

Li gorî lêkolînan, zarokên ku berdewam ji bo wan tê xwendin, hişyartir û hevxemtir in û ev yek dibe sebeb ku ew endamekî komekê bin û digel zarokên din bilîzin.

2. Hînbûna zehftir û berfirehtir a peyvan ji bo tecrubeyên xwe

Lêkolîn nîşan didin heta temenê sê saliyê, zarokên malbatên ku pirtûkan dixwînin, 20 miliyon peyv zêdetir ji zarokên malbatên ku pirtûkan naxwînin, bihîstine. Bazirneya peyvan a mezintir, raderbirrîn û hilêxistina nêrînên xwe ji aliyê zarok va hêsantir dike.

3. Li malê pirrbêjtir bin

Malbatên ku gellek pirtûkan dixwînin, zêdetir bi hev ra diaxivin. Xwendina bi dengê bilind ji bo zarokan, peywendiyên malbatî bihêzztir dike. Bi rêya çîrokan, hûn dikarin rûdan û serpêhatiyên rojane bixin ber behsê û alîkariyê bidine zarok da ku bi hevraz û berjêrên mezintir ên jiyanê ra rûbirû bibe.

4. Li dibistanê serkeftîtir be

Zarokê ku beriya destpêbûna dibistanê digel çîrok û helbestan nasyar bûye, li dibistanê bi pêş dikeve û destkeftine zêdetir anegorî zarokekî ye ku jê ra nayê xwendin.

5. Destpêkirineke baş di jiyanê da hebe

Atmosfer ş hawîrdora xwendinê li malê bandorine demdirêj li jiyana zarok dike. Mezinên çalak, pirsokî û armancşop di heyama zarokatiyê zêdetir ji asta asayî ji wan ra hatiye xwendin. Ew di mezinatiyê da zêdetir pirtûkan dixwînin.

§

Ev mafê her zarokekî ye ku bi zimanên girîng ên rojaneya xwe pirtûkan bixwîne.

Xwendewariya pirrzimanî xelatek e

Gelo te dizanî?

- **Zimanê Yekem an jî qaşo Zimanê Dayîkê bingeha her tiştî ye.**
- **Dema ku zarok Zimanê xwe yê Yekem bi başî bizane, ev alîkariya wî/wê dike ku zimanên din jî hîn bibe.**
- **Xwendewarî û zanîna bi Zimanê Yekem her wiha vediguhere pisportiyê di zimanên din da jî.**

Zarok ji xwendina bi dengê bilind bi hemî zimanên xwe yên rojane sûd û behreyê werdigire. Mal û perwerdehiya heyama zarokatiyê bi hev ra li xwendewarî û zanîna pirrzimanê ya zarok miqate dibin. Dêûbav dikarin ji bo piştevaniya ji zarokê xwe li malê, hem bi Zimanê Yekem (Zimanê Dayîkê) û hem jî bi zimanê ku ew hîn dibin, ji pisporan daxwaza rênîşandan û yarmetiyê bikin.

Pirtûkek ji bo hemî temenan guncan e

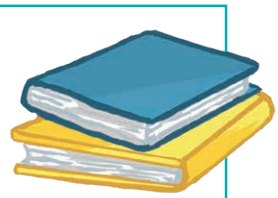

Nûza anku zarokên nû-welidî bîserine hişyar in

Dengên nasyar ên endamên malbatê digel rîtm û lezên wan ên guhêrbar, hisê zimanê yê zarok têr û dabîn dikin. Zar û zimanekî yekem û xwecihî yê dewlemend xelata herî baş ji bo zarokekî ye.

Nûzayên 6 mehî di destpêkê da pirtûkekê ek pêlîstokekê meraq dikin, pirtûkê bêhn dikin, diçêjin û tam dikin û pê dilîzin. Kesayetiyên xwerû û rengên ronî yên pirtûkeke nazik balkêş in.

Zarokên 1 salî ji çîrokên rojane hez dikin

Çîrvanok û helbestên rîtmîk piştgiriyê didin pêşketina axaftina zarok. Kurteçîrokek an lorîneke beriya raketinê, zarokî aş û aram dike.

Zarokên 2 heta 3 salî peyvên nû hîn dibin.

Demên çîrokê wextekê dikevin rewşa danûstandin û zêdetir enteraktîv dibin ku mezin ji zarok bipirse di dîmenên pirrtûkê da çi diqewime. Dema ku şiyana zarok a lêhûrbûn û terkîzê baştir bibe, êdî dema wê ye ku ji pirtûkên texteyî (board books) berê xwe bidî pirtûkên dîmenkî.

Zarokên 4 heta 5 salî dest bi hînbûna alfabeya (ABC'ya) jiyanê ji nav çîrokan dikin

Çîrok vê derfetê didie zarok ku bi rihetî hesta tirsê bikin û digel hestên cûrbicûr hevxemî bikin. Çîrvanok û helbest zarokan teşwîq dikin ku bixwe bi ziman bilîze.

Zarokên 6 salî êdî li ser baskên xeyalan difirrin

Zarokek êdî bi bêhnfirehî çîrokeke dirêjtir guhdarî dike. Behs û gotûbêja derbarê babetên xwendî, mezinan jî kêfxweş dike.

Zarokên 7 salî berpirsê pirtûk û nameyan in

Zarokek tîpên alfabeyê meraq dike û dixwaze ku bixwe wan bixwîne. Hînbûna xwendinê xaleke veguherînê ya girîng e ku hêjayî cejnandin û pîrozkirinê ye. Demên vegotina çîrokan navbera mezin û zarok hîn jî bo heyameke dirêj ji bo zarok girîng e.